

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V.**, IČO: **X.**, proti žalovanému **L. J.**, zastúpenému Advokátskou kanceláriou L.C. s.r.o., so sídlom v B.,
o vypratanie **nehnutelností**, vedenej
na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 39 C 415/2011, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2011 sp.zn. 6 Co 238/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2011 sp.zn. 6 Co 238/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 25. októbra 2011 č.k. 39 C 415/2011-27 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7 C 253/2010. Rozhodol tak podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. z dôvodu, že pre rozhodnutie súdu v predmetnom konaní má význam otázka, či žalovaný je alebo nie je vlastníkom nehnuteľností – stavieb, ako aj drobných stavieb a príslušenstva týchto stavieb nachádzajúcich sa na parcelách č. X., X., X., X., X., X., X., X., X., X., všetky parcely kat. úz. P. a práve táto otázka sa rieši v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7 C 253/2010. Uviedol, že uložiť žalovanému povinnosť vypratať pozemok parc. č. X. – ostatné plochy, o výmere 5 085 m² a pozemok parc. č. X. – ostatné plochy o výmere 3 015 m², oba zapísané Správou katastra pre H. na LV č. X., okres B., obec B., katastrálne územie P., môže súd za splnenia zákonných dôvodov až potom, ako sa právoplatne rozhodne, že nie je vlastníkom uvedených nehnuteľností – stavieb, ako aj drobných stavieb a príslušenstva týchto stavieb.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 19. decembra 2011 sp.zn. 6 Co 238/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa proti žalovanému domáha uloženia povinnosti vypratáť pozemky parc. č. X. a X. zapísané na LV pre kat. úz. P. č. X.. Predmetom konania prebiehajúceho na súde prvého stupňa pod sp.zn. 7 C 253/2010 je určenie vlastníctva k budovám – stavbám nachádzajúcim sa na iných, než uvedených parcelách, ktoré sú predmetom konania v prejednávanej veci sp.zn. 39 C 415/2011. Predmetom konania v prejednávanej veci nie je určenie vlastníctva k pozemkom parc. č. X., X., rovnako ako vo veci sp.zn. 7 C 253/2010 nie je predmetom konania určenie vlastníctva k pozemkom, na ktorých sú postavené sporné budovy. Za tohto stavu v konaní vedenom pod sp.zn. 7 C 253/2010 sa nerieši žiadna taká otázka, ktorá by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu prvého stupňa v prejednávanej veci. Neboli teda splnené podmienky pre prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Tým, že súd prvého stupňa konanie prerušil, hoci pre tento postup neboli splnené zákonné podmienky, odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmeniť a odvolanie žalobcu podľa § 218 O.s.p. odmietnuť, alternatívne napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces a právo na súdnu ochranu. Za takú vadu označil skutočnosť, že odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu bez toho, aby bolo predmetné odvolanie doručené žalovanému a bez toho, aby sa žalovaný mal možnosť k odvolaniu vyjadriť. Taktiež namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, za ktorú považoval rozhodovanie odvolacieho súdu vo veci samej, hoci odvolací súd mal odvolanie žalobcu neobsahujúce zaručený elektronický podpis odmietnuť, ako aj porušenie ustanovenia § 213 ods. 3 O.s.p. odvolacím súdom, keď odvolací súd vychádzal z iného skutkového stavu ako súd prvého stupňa, bez toho, aby zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne bez toho, aby dokazovanie doplnil. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných

procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O.s.p., § 123 O.s.p., § 115 O.s.p. a pod.).

Podľa § 209a ods. 1 O.s.p., ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete O.s.p., doručí súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Podľa § 211 ods. 1, veta tretia, O.s.p., odvolací súd sám odstráni vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 tak, že sám vykoná doručovanie.

Porušenie povinnosti doručiť odvolanie účastníkovi konania má za následok vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože sa účastníkovi konania odníma možnosť uplatnenia procesného práva vyjadriť sa k úkonu druhého účastníka konania. Odníma sa mu tým právo na spravodlivý súdny proces.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie. Keďže súd prvého stupňa nepostupoval podľa ustanovenia § 209a ods. 1 O.s.p. a vec predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu bez toho, aby odvolanie žalobcu doručil žalovanému, v zmysle ustanovenia § 211 ods. 1 O.s.p. mal povinnosť doručiť predmetné odvolanie žalovanému odvolací súd. Odvolací súd ho však žalovanému nedoručil.

Týmto postupom odvolacieho súdu bola žalovanému odňatá možnosť vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu, čím odvolací súd zaťažil svoje konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. septembra 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová